

УДК 343.98

## РЕЗУЛЬТАТИ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ, ТА ЇХ ДОКАЗОВЕ ЗНАЧЕННЯ

*Чернецький О. К.*

*Кримський юридичний інститут Національного університету «Юридична академія України  
імені Ярослава Мудрого», м. Сімферополь, Україна*

У роботі розглянуто основні питання, щодо результатів слідчого експерименту. Проаналізована теоретична основа достовірності та імовірності. Викладена відмінність між достовірністю й імовірністю, яка пояснює, чому висновки з результатів слідчого експерименту можуть служити підтвердженням або спростуванням версій, коли вони достовірні.

**Ключові слова:** результат, слідчий експеримент, доказове значення.

На досудовому слідстві до експерименту рідко звертаються на удачу, у пошуках нових, несподіваних явищ. У більшості випадків дослідження проводять для оцінки про правильність або помилковість певних теоретичних і практичних положень вже отриманих доказових положень. Оцінка результатів дослідницьких дій слідчого в процесі проведення експерименту носить досить складний характер і далеко не завжди однозначна. Насамперед, повинна бути впевненість у тому, що всі необхідні умови, що існували в реальній дійсності, у ході події, що перевіряється, минулого відтворені або дотримані, істотних змін в обстановку не вносилося й що наявні відхилення ніякого впливу на результат експерименту не вплинули. Тільки після цього можна оцінювати результати.

В криміналістичній літературі авторами традиційно визнається, що результати слідчого експерименту можуть бути позитивними або негативними. Позитивний означає, що визначені дії можуть бути зроблені у відповідних умовах, а явища або подія могла існувати, відбутися в дійсності. Негативний результат свідчить про неможливість здійснення певних дій і існування події, явища у відомих умовах.

Але зустрічаються ще й інші міркування. Так, Н.І. Жукова вважає, що в процесі проведення слідчого експерименту, може бути отримане й нульовий результат цієї слідчої дії – маються на увазі такі ситуації, коли в ході експерименту не вдалося ні підтвердити, не спростувати те або інше припущення. І із цією точкою зору не можна не погодитися, тому що, в деяких окремих випадках експеримент закінчується безрезультатно. Наприклад, таке положення виникає, коли проведені багаторазові дослідницькі дії приводять до різних результатів, через що неможливо однозначно оцінити кінцевий підсумок. Така ж ситуація складається й тоді, коли слідчий заздалегідь знаючи, про те, що відтворені їм обставини не можуть бути максимально наближені к тим, які існували в момент події, через випадковий характер їх походження. І тут виникає питання, як бути з такими результатами, оскільки невідомо, які б вони були при інших більш точно відтворених умовах? Тому доцільніше визнавати такі результати нульовими [1;6].

Необхідно зазначити, що в основі слідчого експерименту завжди лежить зіставлення, порівняння (показань, об'єктивних слідчих даних, висновків експерта і т.п.).

Коли запущений механізм порівняння, а за ним неминуче впливає ухвалення рішення, вибір як мінімум із двох можливих варіантів. Але всяке порівняння, а тим більше порівняння за аналогією, умовно. Тому вибір рішення багато в чому визначається тем, наскільки об'єктивно й логічно точно будуть визначені результати слідчого експерименту.

На наш погляд, визначення позитивним або негативним результат слідчого експерименту повинен співвідноситися з версією слідчого, яка перевіряється, як раз шляхом проведення дослідів. Наприклад, коли перевіряється можливість особи бачити в визначених умовах ті чи інші об'єкти згідно з гіпотезою слідчого відносно того, що це можливо.

Ми згодні В.О. Коноваловою, що результат слідчого експерименту може бути позитивним (особа в процесі експерименту бачить) і негативним (особа в даних умовах не бачить) [2;10-16]. Позитивний результат проведеного слідчого експерименту дозволяє встановити можливість існування того чи іншого факту саме шляхом проведенням дослідів, а негативний виключає можливість встановлення цих фактів шляхом проведення дослідів.

Треба зазначити, що за допомогою експерименту визначена гіпотеза або підтверджується у своїй сутності, або спростовується. При цьому варто мати на увазі: тільки шляхом експерименту сутність гіпотези не може бути доведена абсолютно [3;90]. На наш погляд, в процесі проведення експерименту слідчий може отримати на поставленні питання негативні (заперечливі) або позитивні (стверджувальні) відповіді. В будь якому випадку, не можна стверджувати про абсолютно негативний або позитивний результати експерименту. Обидва результати, як позитивний так і негативний, мають значення для встановлення істини.

Достовірність у кримінальному судочинстві означає повну відповідність висновків слідчого й суду об'єктивної реальності, тобто встановлення по цій справі об'єктивної істини, єдино правильне рішення питання, тому що істина завжди єдина, конкретна [4;152]. Імовірність же завжди означає тільки припущення, гіпотезу. Причому це припущення, навіть якщо воно має найвищий ступінь імовірності, не перестає бути припущенням, а тому не виключає іншого, навіть прямо протилежного припущення.

Як зазначає В.П. Колмаков результати експерименту можуть бути, як достовірними, так і імовірними. Питання про оцінки результатів слідчого експерименту нерозривно пов'язані з поняттями достовірності й імовірності висновків слідчого й суду в процесі дослідження обставин справи й установлення об'єктивної істини. При цьому слід розрізняти достовірність результатів слідчого експерименту й достовірність висновків, які роблять слідчий і суд з результатів слідчого експерименту [5;48]. У першому випадку мова йде про правильність, істинність результатів самого слідчого експерименту. Достовірність результатів цієї слідчої дії означає, що зафіксований результат здійснених дослідів дійсно мав місце й що він неминучий при проведенні даних конкретних експериментів при даних конкретних умовах [6;32].

Про достовірність результатів слідчого експерименту можна говорити лише тоді, коли всі зроблені досвіди привели до одного й того ж підсумку - або позитивному, або негативному. В окремих випадках результати слідчого експерименту можуть бути й недостовірними. Це можливо в тих випадках, коли перевіряються показання зацікавлених осіб (підозрюваного, обвинувачуваного, потерпілого) і свідків,

коли досвідчені дії безпосередньо пов'язані з їхніми яким-небудь суб'єктивними якостями. Наприклад, у ході експерименту перевіряється можливість обвинувачуваного виконати які-небудь дії з використанням його професійних навичок. Навіть якщо перед проведенням експерименту обвинувачуваний при допиті зізнався в тому, що вміє виконувати відповідні дії, він може в ході слідчого експерименту з метою дезорієнтації слідства продемонструвати своє невміння [7;134]. У цьому випадку, хоча результати експерименту й будуть негативними, вони не будуть достовірними.

Достовірність висновків з результатів експерименту залежить від достовірного характеру цих самих результатів. Достовірний висновок може бути зроблений тільки з достовірних результатів експерименту. Якщо одна частина досвідів приводить до одного результату, а інша - до іншого з таких результатів не може бути зроблений достовірний висновок.

Стосовно до окремих видів слідчого експерименту питання про достовірність висновків та їх результатів практично перетворюється в питання про достовірну цінність результатів зроблених дослідів. Із цього погляду, усі зазначені раніше види слідчих експериментів можуть бути розділені на дві групи: слідчі експерименти, якими встановлюється можливість або неможливість того або іншого факту або явища (можливість спостереження, сприйняття факту або явища, можливість здійснення якої не будь дії, можливість існування явища), і слідчі експерименти, якими встановлюється можливість існування самого факту, або процес його походження.

Однак установлення можливості ще не означає встановлення дійсності. Наприклад, якщо при проведенні експерименту встановлене, що постріл, що пролунав у дворі будинку, чутний у кімнаті, де живе свідок, це означає, що він міг його чути, але не свідчить про те, що він його чув у дійсності.

Установлення можливості того, або іншого факту означає ймовірність його існування, але не дає підстав затверджувати категорично, що цей факт дійсно мав місце в момент розслідуваного події. Негативне рішення, тобто затвердження неможливості даного факту, явища, означає його неможливість у момент розслідуваного події, якщо результати експерименту достовірні. Наприклад, якщо експериментом установлена неможливість проникнення дорослої людини в пролам, виявлений у стелі магазину, те це буде означати, що при здійсненні крадіжки доросла людина не пролізла в цей пролам[4;150]. Таким чином, негативний результат експерименту при його вірогідності носить категоричний характер і дозволяє на його основі зробити не ймовірний, а достовірний висновок.

При проведенні слідчих експериментів, якими встановлюється втримування самого факту або процесу його походження, вирішується питання про те, як відбулося те або інша подія або ж, як утворювалися сліди цієї події. Висновки з результатів даних експериментів можуть також носити як достовірний, так і ймовірний характер. Якщо шляхом експерименту встановлюється, що дана подія могла відбутися тільки так і не інакше або тільки не так, а як завгодно інакше, то висновки з подібних результатів експерименту будуть носити категоричний, достовірний характер. У тих же випадках, коли слідчим експериментом установлюється лише можливість певного плину події, можливість утвору слідів даним образом, то висновки з результатів цих експериментів будуть тільки ймовірними, тому що можливість плину події даним образом ще не виключає, що воно протікало інакше, ще не дозволяє затверджувати, що воно протікало тільки так.

Імовірний характер висновку їх результатів слідчого експерименту не є перешкодою для висування припущення.

Залежно від ступеня ймовірності треба розрізняти формальну й реальну можливість. Формально можливим вважається такий розвиток події, який саме по собі не суперечить установленим експериментальним даним, коли результати експерименту не виключають, а допускають такий розвиток. На відміну від формальної, реальна можливість характеризується більшою ймовірністю події за рахунок наявності додаткових умов її реалізації. Тут результати слідчої дії не просто допускають, але припускають саме такий розвиток події, як це відбувалося в експерименті. Точно так само результати слідчого експерименту можуть бути з більшою ймовірністю поширені на реальну ситуацію злочину, якщо вони підтверджуються іншими матеріалами кримінальної справи або доведений повний збіг умов, у яких проводився експеримент і розвивалася розслідувана ситуація. По своїй доказовості висновок у цьому випадку буде наближатися до категоричного висновку.

Незважаючи на те, що ймовірнісні можливі дані не можуть бути покладені в основу обвинувального висновку й вироку суду, все-таки не можна заперечувати значення встановлення ступені ймовірності (або заходу можливості) події. Це важливо, насамперед, для формування нових слідчих версій, визначення перспективних напрямків розслідування або планування експертних досліджень.

Підводячи підсумок, необхідно зазначити, що результати слідчого експерименту можна визнати достовірними, коли всі проведені досліді призвели до однакових результатів, які визначаються таким чином не випадковими, а необхідними. Якщо при неодноразовому проведенні дослідів будуть одержані різні результати, то і результати слідчого експерименту не можуть бути достовірними. Ми згодні, що результати слідчого експерименту є базою для достовірних чи ймовірних висновків, які робить слідчий. Вони можуть бути такими, що підтверджують або заперечують передбачення слідчого, або ж самі є підставою для нового передбачення (версії) щодо досліджуваного явища [8;214].

Викладена відмінність між достовірністю й ймовірністю пояснює, чому висновки з результатів слідчого експерименту тільки тоді можуть служити підтвердженням або спростуванням версій, коли вони достовірні. У тих випадках, коли висновки з результатів слідчого експерименту служать підставою лише для висування тих або інших припущень, вони можуть бути як достовірними, так і ймовірними, тому що наявність ймовірних за своїм характером даних не є перешкодою для висування слідчих версій.

Отже результати слідчого експерименту можна визнати достовірними якщо: усі необхідні умови, що існували в реальній дійсності, у ході події минулого, що перевіряється, відтворені або дотримані; істотних змін в обстановку не вносилося й що наявні відхилення ніякого впливу на результат експерименту не виявили; кількість проведених дослідів достатня для визначення достовірності експерименту; усі проведені досліді призвели до однакових результатів.

Результати слідчого експерименту повинні розглядатися лише в сукупності з іншими матеріалами розслідуваної кримінальної справи, як правило, вони або підтверджують або спростовують існуюче в слідчого припущення, або самі стають базою для знову виникаючого припущення про факт або явище. Щоб результати експерименту могли служити підставою або спростуванням версії, що фігурувала в

справі, висновки слідчого або суду з результатів експерименту повинні бути достовірні, тобто дійсні, повинні відображати об'єктивно існуючу дійсність. У тому випадку, якщо результати експерименту служать базою для висування нової версії, нового припущення про факт або явище, висновки, зроблені з них, можуть бути як достовірними, так і ймовірними.

В криміналістичній літературі є дві різні думки на доказове значення результатів слідчого експерименту, що отримані в ході проведення слідчого експерименту. Наприклад, ряд вчених вважає, що отримані при проведенні даної слідчої дії позитивні (факт, що перевіряється, дія, подія - могло бути) або негативні ( факту, що перевіряється, події не було й не могло бути) результати мають доказове значення [9; 420-421] [10;79].

Інша група криміналістів вважає, що результат тільки того слідчого експерименту має доказове значення, який підтвердив подію, що перевіряється, або факт, процес, явище [11; 338-339] [12;264].

Ми згодні з В.Ю. Шепітько, що доказове значення мають як позитивні, так і негативні результати експериментальної перевірки[13;90]. І на наш погляд, більш конструктивним і продуктивним є думка першої групи криміналістів, які визнають доказове значення як негативних, так і позитивних результатів проведеного слідчого експерименту.

Визначення доказового значення обставин, установлених слідчим експериментом, пов'язане з певними труднощами. У практиці спостерігається переоцінка доказової цінності слідчого експерименту: установлена можливість здійснення якої-небудь дії часом трактується слідчими як доведеність відповідного факту[14;90]. На неприпустимість подібного трактування звернув увагу Р.С. Белкин, який розробив критерії оцінки результатів слідчого експерименту[6;35][15;64]. Така оцінка залежить від ряду факторів. Наприклад, якщо результат слідчого експерименту носить імовірний, тобто можливо випадковий характер (наприклад, при експерименті на чутність виявилось, що з п'яти пострілів чутний лише один), він доказової цінності не має. Доказове значення має лише достовірний, тобто необхідний і безперечний результат (усі п'ять пострілів чутні) [14;90].

Наприклад, підготовча робота до проведення слідчого експерименту включає в себе як практичну (реконструкцію місця події, підготовку технічних засобів тощо), так і мислену (визначення мети, кола учасників і т. под.) роботу.

Тільки після цього можна оцінювати результати. Однак при оцінці результатів слідчий повинен аналізувати не тільки самі результати, але й ті умови, у яких проводився експеримент, його втримування. Зовсім правий Л.Е. Ароцкер, який вважає, що при оцінці результатів слідчого експерименту: а) необхідно аналізувати конкретні обставини справи, що викликали необхідність у проведенні експерименту; б) слід оцінювати всі умови, при яких проводився експеримент, а також урахувати характер умов, що змінилися. Це є логічною передумовою для правильних висновків[16;14].

Результати експерименту повинні бути критично оцінені з урахуванням покладених в основу умов об'єктивного і суб'єктивного характеру та варіантності впливів, що не піддаються точному визначенню, обставин об'єктивного і суб'єктивного характеру, що не піддаються кількісному визначенню і відтворенню, та пов'язаності результатів експерименту з іншими доказами і результатами розслідування.

Результати проведеного слідчого експерименту оцінюються слідчим на основі загальних логічних правил, до яких відносяться: правильність визначення мети; умови проведення; зміст і хід досліджуваних подій; достовірність одержаних даних і відповідність їх іншим встановленим у справі доказам.

Оцінка результатів експерименту вимагає перевірки коректності його підготовки та проведення[17;145]. На експериментатора покладено безумовний обов'язок перевірити повноту документування та його відповідність дійсності. Тут мова йде про протоколи, фотографії, креслення, схеми, документи, в яких фіксуються дані вимірів, в ряді випадків правильність проведених підрахунків, зведені форми для підсумкової оцінки результатів дослідів. Особливо ретельно варто перевіряти висновки і мотиви, що свідчать за і проти ймовірних суджень, які на основі експерименту повинні бути ретельно інтерпретовані і точно відмежовані від констатації фактів.

Таким чином, процес оцінки результатів експерименту укладається в наступне: перевірка правильності відтворених умов і обстановки, у яких проводився експеримент; перевірка правильності зроблених дослідницьких дій, чистоти їх здійснення; оцінка особистих якостей учасника, показання якого перевіряються ( для експериментів по перевірці показань); оцінка достовірності результатів експерименту й одержання у зв'язку із цим висновків; зіставлення отриманих висновків з іншими доказами в справі.

Заключним етапом роботи слідчого по оцінці результатів експерименту є зіставлення отриманих даних з іншими доказами [18;194]. Однак кримінально-процесуальний закон вимагає від слідчого обмежити свої особисті оціночні судження, що не засновані на конкретних фактах. Для того щоб результати слідчого експерименту могли бути вбудовані в загальну схему доказів у справі, необхідно дати їм строго об'єктивну й логічно вивірену оцінку[19;47]. Така оцінка припускає вирішення наступних питань:

- чи є слідчий експеримент адекватним засобом для досягнення поставленої мети;
- чи виконані при проведенні слідчої дії обов'язкові процесуальні вимоги;
- наскільки достовірні отримані дані ( чи правильно обрані вихідні дані, критерії порівняння, чи дотримані необхідні тактичні умови при проведенні дослідів, наскільки стійкі отримані результати експерименту);
- чи відповідають фактичні результати слідчої дії іншим матеріалам справи й чи можуть вони бути поширені на розслідувану ситуацію.

В процесі оцінки результатів слідчого експерименту, відзначимо, що головним у роботі слідчого з перерахованих пунктів, є визначення достовірності результатів дослідів і їх зіставлення з іншими матеріалами справи[20;56]. Маючи на у вазі ці завдання, різні види слідчого експерименту можна підрозділити на дві групи: по-перше, на дії, що проведені для перевірки вже відомих даних, версій слідчого (припущень фахівця), і, по-друге, дії, що мають метою встановлення обставин, що цікавлять слідство, або їх прогнозування.

Якщо експеримент проводився з метою перевірки вже встановлених фактів або обставин, викладених у показаннях, висновку експерта або інших матеріалах справи, то для слідства й суду має значення як позитивний, так і негативний результат слідчої дії, тобто й підтвердження, і спростування фактів, що перевіряються, або обставин. Однак при цьому виникає необхідність визначити, з одного боку, наскільки достовірні отримані результати, і, з інший, чи можна поширити їх на реальну кримінальну ситуацію.

Висновки з результатів слідчого експерименту можуть бути використані слідчим при подальшій розслідуванні двояким шляхом: у якості підстави для повторного проведення тих або інших слідчих дій і в якісному проведенні слідчих дій які ще

не проводилися, або взагалі не планувалися проводитись. В практиці, особливо часто зустрічається повторний огляд місця події, допит свідків і обвинувачуваних. Наприклад, повторний допит свідків і обвинувачуваних після проведення слідчого експерименту проводиться тоді, коли:

а) експеримент проводився для перевірки їх показань, результати слідчого експерименту дозволяють зробити висновок про те, що ці показання недостовірні;

б) експеримент проводився не для перевірки їх показань, а з іншого метою, але обставини, які встановлені експериментальним шляхом, об'єктивно суперечать цим показанням;

в) експеримент з'явився засобом, що нагадав допитуваному ті або інші обставини, що мають значення для справи.

Висновки з результатів слідчого експерименту можуть послужити підставою також і для проведення таких слідчих дій, які раніше в справі не проводилися. Звичайно такими слідчими діями є допит, огляд, експертиза.

До речі кажучи, результати слідчого експерименту можуть бути використані в якості засобів, що викриває допитуваного в неправдивих показаннях вже при першому допиті, якщо слідчий експеримент проводився за даними, отриманим у результаті допиту інших осіб зважаючи на аналогічні обставини справи.

Ще Ганс Гросс наводив приклад, коли шляхом слідчого експерименту встановили те місце, звідки потерпілий був скинутий у воду (на макеті, за формою й ваги відповідному до трупа)[21;89]. У цьому випадку слідчий експеримент логічно спричинив слідчий огляд того місця, яке, за результатами експерименту, могло виявитися місцем здійснення злочину.

Виходячи з результатів експерименту, слідчий може розв'язати питання й про необхідність проведення огляду інших предметів: одягу, на якому повинні були залишитися сліди фарби або крейди при проникненні через певний отвір у приміщенні, знарядь, які найімовірніше могли б бути використані при здійсненні злочину, і т.п.

За результатами слідчого експерименту може бути призначена судова експертиза, коли для дозволу виниклих питань потрібні спеціальні пізнання в галузі науки, мистецтва або ремесла. Так, наприклад, якщо в процесі слідчого експерименту буде встановлено, що ключами, знайденими при обшуку у підозрюваного, можна відкрити замок у кімнаті потерпілого, то буде потрібно проведення експертизи для виявлення або не виявлення на цьому замку слідів від даних ключів.

Підводячи підсумки необхідно зробити наступні висновки:

1. Результати слідчого експерименту повинні розглядатися лише в сукупності з іншими матеріалами розслідуваної кримінальної справи.

2. Результати слідчих експериментів визнаються в якості доказів й підлягають оцінці за загальними правилами оцінки доказів, зібраних органами попереднього слідства.

3. Доказова чинність результатів слідчого експерименту визначається лише достовірністю цих результатів і правильністю зроблених з них висновків.

4. При оцінці результатів слідчого експерименту слідчий і суди враховують, насамперед, ступені подібності (аналогічності) між умовами експерименту й умовами досліджуваного події.

#### Список літератури:

1. Жукова Н.И. Вопросы теории и практики следственного эксперимента : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук / Н. И. Жукова. – Свердловск, 1984. – С. 6–16.
2. Коновалова В.Э. Психологическая характеристика следственного эксперимента. Криминалистика и судебная экспертиза: сб. науч. тр. / отв. Ред. Яворский А.Е. – К.: РИО МВД Украины, 1976. – вып. 12. – С.10-16.
3. Шейфер С.А. Следственные действия. Система и процессуальная форма / С.А. Шейфер. – М.: Юрид. лит., 1981. – С. 90.
4. Лившиц Е.М. Тактика следственных действий / Е. М. Лившиц, Р. С. Белкин. – М., 1997. – С. 152.
5. Колмаков В.П. Тактика производства следственного осмотра и следственного эксперимента / В. П. Колмаков. – Харьков, 1956. – 48 с.
6. Белкин Р.С. Эксперимент в судебной, следственной и экспертной практике / Р.С. Белкин. – М.: Юрид. лит., 1964.

7. Стратонов В.М. Відтворення обстановки і обставин події як метод пізнання під час розслідування злочинів: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України. – Х., 2001. – С. 134
8. Радянська криміналістика. Криміналістична техніка і слідча тактика / під ред. В.П. Колмакова. – К., 1973 – С. 214.
9. Колдин В.Я. Тактика следственного эксперимента // Криминалистика: Учебник / Отв. ред. Н.П. Яблоков. 2-е изд., перераб. и доп. – М., 2004. – С. 420 – 421.
10. Криминалистика: Учебно-наглядное пособие. Изд. 2-е, перераб. и доп. / Под общ.ред. В.П. Сальникова; под ред. И.А. Возгрина, К.И. Сотникова. – М., 2004. – С. 79.
11. Максutow И.Х. Тактика следственного эксперимента и проверки показаний на месте // Криминалистика: Учебник / Под ред. И.Ф. Крылова. – Л., 1976. – С. 338 – 339.
12. Ратинов А.Р. Судебная психология для следователей. – М., 1967. – С. 264.
13. Шепітько В.Ю. Криміналістика: підручник / В.Ю. Шепітько. – К.: Ін Юре, 2010. – 496 с.
14. Шейфер С.А. Следственные действия. Система и процессуальная форма / С. А. Шейфер. – М.: Юрид. лит., 1981. – С. 90.
15. Белкин Р.С. Эксперимент в уголовном судопроизводстве / Р.С. Белкин, А.Р. Белкин. – М.: Норма, 1997.
16. Ароцкер Л. Е. Следственный эксперимент в советской криминалистике : автореф. дис... канд. юрид. наук / ХНИИСЭ им. Н.С. Бокариус. – Х., 1951. – С. 14.
17. Кримінальний процес: підручник / за ред. Ю.М. Грошевого та О.В. Капліної. – Х.: Право, 2010. – С.145.
18. Белкин Р.С. Собрание, исследование и оценка доказательств. Сущность и методы. – М.: Наука, 1966. – С.194.
19. Жук О. Д. Особенности производства следственных действий по уголовным делам об организации преступного сообщества // Законодательство и экономика. – 2003. – № 11. – С. 47.
20. Тертышник В.М. Теория доказательств: Учеб. издание / В. М. Тертышник, С. В. Слинко. – Харьков: Арсис, 1998. – С. 56.
21. Старченко А.А. Логика в судебном исследовании. – М., Госюриздат, 1958. – С. 89.

**Чернецкий О. К. Результаты следственного эксперимента, и их доказательное значение / О. К. Чернецкий** // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 1. – С. 464-471.

В работе рассмотрены основные вопросы, относительно результатов следственного эксперимента. Проанализирована теоретическая основа достоверности и вероятности. Изложено отличие между достоверностью и вероятностью, которая объясняет, почему выводы из результатов следственного эксперимента могут служить подтверждениям или опровержениям версий, когда они достоверны.

**Ключевые слова:** результат, следственный эксперимент, доказательное значение.

**Cherneckiy O. K. Rezul'tati investigation experiment, and them evidential value / O. K. Cherneckiy** // Scientific Notes of Tavrida National V. I. Vernadsky University. – Series : Juridical sciences. – 2013. – Vol. 26 (65). № 1. – P. 464-471.

Basic questions are in-process considered, in relation to the results of investigation experiment. Theoretical basis of authenticity and probability is analysed. A difference is expounded between authenticity and probability which explains, why conclusions from the results of investigation experiment can serve confirmations or refutations of versions, when they are reliable.

**Keywords:** result, investigation experiment, evidential value.